

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Blumczyńska

Sędziowie: Małgorzata Radomska – Stęplewska

Ryszard Małecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 27 kwietnia 2021 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa F. C.

przeciwko D. K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp.

z dnia 30 grudnia 2020r.

sygn. akt I C 439/19

1. oddala apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 900 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Radomska – Stęplewska Ewa Blumczyńska Ryszard Małecki

UZASADNIENIE

Powódka F. C. w pozwie wniesionym 28 stycznia 2019 r., po sprecyzowania żądania (k. 29) domagała się zasądzenia od pozwanego D. K. kwoty 200 zł tytułem odszkodowania za zniszczenie płotu. Co do żądania zasądzenia 5000 zł zadośćuczynienia stanowisko powódki i jej pełnomocnika było zmienne. W pozwie powódka domagała się „ukarania D. K. karą grzywny w wysokości 5000 zł za ten cały czyn, co popełnił przy posesji” (k. 2), w piśmie z 28 czerwca 2019 r. wskazała, że oprócz naprawienia szkody 200 zł żąda „zadośćuczynienia od D. K. 5000 zł” (k. 29), na rozprawie w dniu 14.12.2020 r. pełnomocnik powódki wskazał, że „5000 zł jest teraz za to, że pozwany nie poczuwa się do naprawy płotu”, „to 5000 zł jest za uszkodzenie mienia” (00:12:34 – k. 116v); w końcu powódka wskazała, że „5000 zł jest za to, że pozwany mnie wyzywa, nawet chciał mnie zabić dnia 26.05.2018 r.” (00:24:28 – k. 116v).

W odpowiedzi na powyższe żądanie pozwany podnosząc zarzut przedawnienia i nie kwestionując wysokości szkody wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2020r. Sad Rejonowy w Grodzisku Wlkp. :

1. oddalił powództwo;
2. zasądził od powódki na rzecz pozwanego 1 817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego :

Strony mieszkają w Ł. przy ulicy (...) na sąsiednich nieruchomościach.

W dniu 18 grudnia 2015 r. syn powódki Z. C. złożył ustne zawiadomienie o wykroczeniu – wskazał, że D. K. uszkodził drewniany płot na nieruchomości – złamał dwie sztachetki oraz naderwał górną część trzeciej sztachetki - wyceniając szkodę na 200 zł. Powódka wskazywała, że zdarzenie widziała z okna kuchni.

W dniu 11 stycznia 2016 r. Komisariat Policji w R. skierował do Sądu wnioski o ukaranie D. K., obwinionego o to, że 18 grudnia 2015 r. o godzinie 14:30 w Ł. przy ul. (...) w sposób umyślny poprzez kopanie i szarpanie uszkodził trzy deski w drewnianym płocie ogrodzenia posesji, w wyniku czego powstała strata w wysokości 200 zł na szkodę właściciela Z. C..

Wyrokiem z 16 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy w Grodzisk Wlkp. w sprawie II W 21/16 uniewinnił obwinionego od zarzucanego mu czynu.

Przy powyższych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powódka dochodziła naprawienia szkody obejmującej uszkodzenie płotu oraz zadośćuczynienie w związku z groźbami kierowanymi przez „powódkę”

(Sąd omyłkowo wskazał powódkę zamiast pozwanego). Podstawą prawną roszczenia w zakresie uszkodzenia mienia był art. 415 k.c., a zadośćuczynienia art. 448 k.c.

Zgodnie z art. 415 k.c. określającym przesłanki odpowiedzialności za czyn niedozwolony, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Według art. 442¹ § 1 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jeżeli szkoda wynikała ze zbrodni albo występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (§ 2).

W niniejszej sprawie powódka wskazywała, że była świadkiem uszkodzenia płotu w dniu 18 grudnia 2015 r. przez pozwanego, a zatem w tym samym dniu dowiedziała się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Roszczenie o naprawienie szkody uległo więc przedawnieniu z dniem 18 grudnia 2018 r. Pozew został złożony po upływie terminu przedawnienia 28 stycznia 2019 r., a pozwany uchylił się od zaspokojenia przedawnionego roszczenia (art. 117 § 2 k.c.).

W świetle powyższego Sąd Rejonowy uwzględnił zarzut przedawnienia i oddalił powództwo. Przy tym zaznaczył, że w sprawie nie wchodził w grę dwudziestoletni termin przedawnienia z art. 442¹ § 2 k.c. podnosząc, iż szkoda wynikała z wykroczenia, a nie przestępstwa. Jednocześnie zaznaczył, że wartość szkody decyduje o tym, czy uszkodzenie mienia jest przestępstwem z art. 288 § 1 k.c., czy wykroczeniem z art. 124 § 1 k.w. Nadto, Sąd Rejonowy zaznaczył, że w dacie orzekania kwota ta wynosiła 500 zł, a w dacie czynu - wykroczeniem było uszkodzenie mienia, jeżeli szkoda nie przekraczała ¼ minimalnego wynagrodzenia za pracę, czyli 437,50 zł (¼ x 1750 zł minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r.). Poza tym, że złożenie zawiadomienia o wykroczeniu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody. W tym kontekście powołał się na praktykę orzecniczą, w której wskazano, że wniesienia aktu oskarżenia oraz wniosku o zastosowanie środka karnego przewidzianego w art. 46 § 1 k.k. nie przerywa biegu przedawnienia (wyroki Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2009 r., IV CSK 386/08, LEX nr 527246; z 11 marca 2008 r., II CSK 456/07, OSNC 2009, nr 5, poz. 74).

Sąd nie dopatrył się również okoliczności uzasadniających przyjęcie, że pozwany podnosząc zarzut przedawnienia nadużył prawa (art. 5 k.c.) wskazując, iż nie uzasadniało tego ani charakter i waga sprawy, ani znaczenie jej dla powódki.

Jako nieudowodnione Sąd Rejonowy uznał żądania zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i stąd również go oddalił.

Jako podstawę orzeczenia w przedmiocie kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał art. 98 § 1 w zw. z art. 99 k.p.c. wskazując, że powódka jako strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1817 zł.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożyła powódka zaskarżając wyrok w całości.

Jako zarzuty apelacyjne wskazała :

- naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia;
- uwzględnienie zarzutu przedawnienia.

Przy powyższych zarzutach apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na jej rzecz czterokrotność dotychczas dochodzonej kwoty z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych w wysokości 4 – krotności stawki minimalnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie zaznaczenia wymaga, że apelująca pomimo ogólnikowego sformułowania zarzutu naruszenia prawa procesowego nie sprecyzowała powodów z których wywodziła podnoszony zarzut. Natomiast jej argumentacja wskazywała, że nie kwestionowała ustaleń faktycznych poczynionych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Dało to podstawę Sądowi Okręgowemu do przyjęcia tych ustaleń za własne i zarazem miarodajne do rozpoznania zarzutów apelacyjnych. Przy tym zaznaczenia wymaga, że apelująca nie wykazała, aby załączona do apelacji „Notatka urzędowa” sporządzona przez Dzielnicowego Komisariatu Policji w R. nie mogła być złożona w postępowaniu przed Sądem Rejonowym i nie ma podstaw do przyjęcia, iż potrzeba jej powołania wynikała po zakończeniu postępowania pierwszoinstancyjnego. Niezależnie od tego zaznaczenia wymaga, że jej treść potwierdza niesporne okoliczności, że w dniu 18 grudnia 2015r. miała miejsce interwencja funkcjonariuszy Policji w miejscu zamieszkania stron po której syn powódki Z. C. złożył zawiadomienie o popełnieniu przez pozwanego wykroczenia opisanego przez Sąd Rejonowy.

Odnosząc się do dalszych wywodów apelującej wskazać należy, że powódka zarzucała Sądowi Rejonowemu zaniechanie ustaleń odnośnie niezapłacenia przez pozwanego 200 zł z tytułu uszkodzenia płotu. W związku z tym wskazać należy, że w kontekście podstawy oddalenia powództwa ta okoliczność nie była istotną dla przedmiotu rozstrzygnięcia. Pozwany bowiem zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia z powyższego tytułu, który Sąd Rejonowy uznał za zasadny. Przy tym Sąd Rejonowy w rozważaniach prawnych uzasadnił swą ocenę, przywołując właściwą podstawę prawną rozstrzygnięcia w tym przedmiocie. Jednocześnie zaznaczenia wymaga, że apelująca poza sformułowaniem w uzasadnieniu apelacji wypowiedzi o treści „sprawa o zniszczenie mienia się nie przedawniła” stanowiska z tym związanego w żadnym zakresie nie uzasadniła. Natomiast Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego – nie znajdując podstaw do jego podważenia. W konkluzji Sąd Okręgowy zarzut ten uznał za bezzasadny.

Odnosząc się do argumentacji apelującej, że złożyła wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego wskazać należy, że faktycznie powódka w piśmie z dnia 16 listopada 2020r. wniosła o powołanie biegłego. Przy tym w piśmie

tym, jak i na dalszym etapie postępowania nie sprecyzowała okoliczności na które biegły miałby sporządzić opinię. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 14 grudnia 2020r. powołując przepis art. 235² § 1 pkt 6 kpc pominął dowód z opinii biegłego. Natomiast Sąd Okręgowy nie tylko z przyczyn formalnych, ale przede wszystkim z uwagi na ostateczną podstawę oddalenia w tym zakresie żądania powódki, które w postępowaniu apelacyjnym nie zostało skutecznie podważone - uznał przeprowadzenie tego dowodu za zbędne (art. 235² § 1 pkt 2 kpc).

Ustosunkowując się do żądania powódki zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych i na gruncie rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego oddalającego to roszczenie wskazać należy, że o ile odpowiedzialność w związku z naruszeniem dóbr osobistych zakłada bezprawność działania sprawcy, co wynika z treści art. 24 kc, o tyle przesłanką zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc

z którego powódka wywodziła swe roszczenie jest wykazanie winy sprawcy naruszenia cudzego dobra osobistego (porównaj między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2002 r. V CKN 1581/00, OSNC 2004/4/53, postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lipca 2020 II CSK 101/20 Legalis nr 2483404). Zatem przyjmuje się, że odpowiedzialność określona w art. 448 kc ograniczona jest jedynie do przypadków bezprawnego i zawinionego naruszenia dóbr osobistych. Jednocześnie, że ciężar udowodnienia przesłanki zawinienia spoczywa na poszkodowanym zgodnie z ogólnymi regułami dowodzenia wynikającymi z art. 6 kc. Istotnym jest bowiem, że w procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu.

W kontekście powyższego wskazać należy, że szczegółowa analiza sprawy nie dała podstaw do przyjęcia spełnienia ze strony powódki powyższego warunku tj. wykazania, że ze strony pozwanego miało miejsce zawinione naruszenie jej dobra osobistego. W związku z tym Sąd Okręgowy podzielił ocenę prawną Sądu Rejonowego i nie stwierdził wystąpienia naprowadzanych przez apelującą procesowych mankamentów, które mogłyby doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego wyroku. Jednocześnie działając z urzędu nie dopatrywał się nadto naruszenia przepisów prawa materialnego, właściwie wskazanych i zastosowanych przez Sąd pierwszej instancji. Podkreślenia wymaga, że samo powoływanie się przez powódkę na naruszenie dóbr osobistych, do których miało dojść na skutek zachowania pozwanego, na powstanie po jej stronie krzywdy jako szkody niematerialnej, nie daje podstaw do przyjęcia naruszenia jej dobra osobistego w rozumieniu art. 23 kc.

W kontekście powyższego apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu w pkt 1 wyroku na podstawie art. 385 kpc.

Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego jak w pkt 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 108 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu uregulowania zawartego w § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r. (Dz. U. 2015.1804 z późn. zm.).

Małgorzata Radomska – Stęplewska Ewa Blumczyńska Ryszard Małecki